

VOOR PUBLICATIE 17 MEI 2018

Informatieblad: Opvattingen over nieuwsmedia en politiek in Nederland

VOOR MEDIA OF ANDERE VRAGEN:

Amy Mitchell, Director, Journalism Research
Katie Simmons, Associate Director, Research
Rachel Weisel, Communications Manager

202.419.4372

www.pewresearch.org

AANBEVOLEN CITAAT

Pew Research Center, mei 2018, "In West-Europa is de publieke mening ten opzichte van nieuwsmedia meer verdeeld door populistische opvattingen dan links-rechts-ideologie"

Over Pew Research Center

Pew Research Center is een niet-partijgebonden feitentank die het publiek informeert over de problemen, opvattingen en trends die Amerika en de wereld vormgeven. Het neemt geen politieke standpunten in. Het Center voert opiniepeiling, demografisch onderzoek, inhoudsanalyse en ander data-gedreven sociaalwetenschappelijk onderzoek uit. Het bestudeert Amerikaanse politiek en beleid; journalistiek en media; internet, wetenschap en technologie; religie en publiek leven; Hispanic trends; wereldwijde opinies en trends; en Amerikaanse sociale en demografische trends. Alle rapporten van het Center zijn beschikbaar op www.pewresearch.org. Pew Research Center is een dochteronderneming van The Pew Charitable Trusts, de belangrijkste sponsor.

© Pew Research Center

Opvattingen over nieuwsmedia en politiek in Nederland

Hieronder volgen specifieke bevindingen over de meningen en gewoontes ten aanzien van nieuwsmedia in Nederland. De bevindingen zijn afkomstig van een Pew Research Center-enquête over nieuwsmedia en politiek in acht West-Europese landen, uitgevoerd van 30 oktober tot 20 december 2017. Het onderzoek had betrekking op vijf landen in het noorden (Denemarken, Duitsland, Nederland, Zweden en het Verenigd Koninkrijk) en drie in het zuiden (Frankrijk, Italië en Spanje).

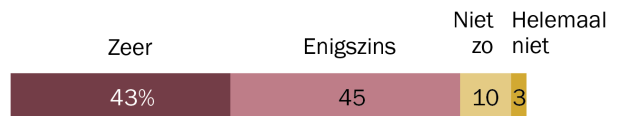
Zienswijzen over de nieuwsmedia in Nederland

Het gevoel van het belang van en het vertrouwen in de nieuwsmedia verschilt aanzienlijk per land. Over het algemeen zijn volwassenen in Noord-Europese landen, bijvoorbeeld Zweden en Duitsland, eerder geneigd te zeggen dat de nieuwsmedia zeer belangrijk zijn en dat ze de nieuwsmedia vertrouwen, terwijl mensen in Frankrijk en Italië het minst geneigd zijn om dit te zeggen.

In Nederland vindt een minderheid van volwassenen (43%) de nieuwsmedia zeer belangrijk voor de samenleving. Toch zegt een meerderheid (67%) de nieuwsmedia te vertrouwen. Dit omvat 18% die zegt veel vertrouwen te hebben in de nieuwsmedia.

Ongeveer vier van de tien Nederlanders vinden de nieuwsmedia zeer belangrijk; twee derde vertrouwt de media

% van de volwassenen in Nederland zegt dat de nieuwsmedia _____ belangrijk zijn voor het functioneren van de samenleving in het land

% heeft _____ vertrouwen in de nieuwsmedia

Bron: Onderzoek van acht West-Europese landen uitgevoerd tussen 30 oktober en 20 december 2017.

"In West-Europa is de publieke mening ten opzichte van nieuwsmedia meer verdeeld door populistische opvattingen dan links-rechts-ideologie"

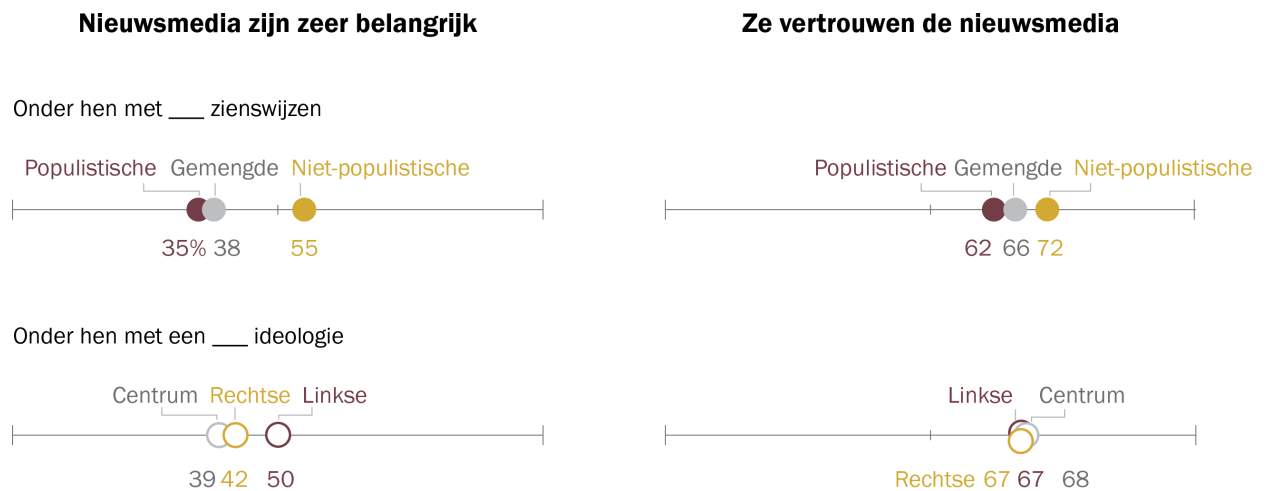
PEW RESEARCH CENTER

In de meeste onderzochte landen zijn mensen die populistische opvattingen hebben minder snel geneigd te zeggen dat de nieuwsmedia belangrijk zijn en dat ze de nieuwsmedia vertrouwen dan mensen die geen populistische opvattingen hebben. Over het algemeen zijn de verschillen in deze houding ten opzichte van de nieuwsmedia klein bij het vergelijken van mensen links en rechts van het ideologische spectrum.

Dit patroon geldt ook in Nederland: 62% van de mensen met een populistische opvatting zegt dat ze de nieuwsmedia vertrouwen, tegenover 72% van de mensen zonder populistische opvattingen. Wat betreft het belang van nieuwsmedia zegt 35% van de mensen met populistische opvattingen dat de nieuwsmedia erg belangrijk zijn voor de samenleving, tegenover 55% van degenen met een niet-populistische mening.

Verdelingen in Nederland tussen mensen met en zonder populistische opvattingen in hun meningen over de nieuwsmedia

% van de volwassenen in Nederland dat zegt ...

Opmerking: Respondenten worden geclassificeerd als het hebben van populistische zienswijzen indien zij antwoordden: "De meeste volksvertegenwoordigers geven niet om de mening van mensen zoals ik" en "Gewone mensen zouden beter zijn dan volksvertegenwoordigers in het oplossen van de problemen van het land."

Bron: Onderzoek van acht West-Europese landen uitgevoerd tussen 30 oktober en 20 december 2017.

"In West-Europa is de publieke mening ten opzichte van nieuwsmedia meer verdeeld door populistische opvattingen dan links-rechts-ideologie"

PEW RESEARCH CENTER

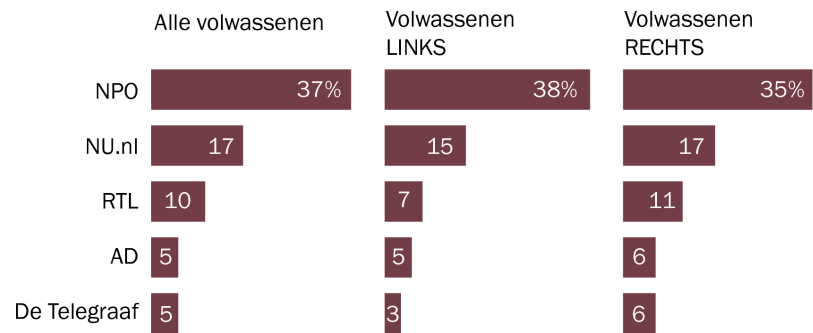
Belangrijkste bronnen die worden gebruikt voor nieuws in Nederland

Als het gaat om de nieuwsbronnen waartoe mensen zeggen zich het vaakst te wenden, zijn de scheidlijnen tussen volwassenen met en zonder populistische neiging niet zo sterk als die voor meningen over de nieuwsmedia in het algemeen. En in de zuidelijke landen zijn er grotere verschillen in de belangrijkste nieuwsbronvoorkeur tussen mensen links en rechts van het ideologische spectrum dan tussen mensen met en zonder populistische opvattingen.

In Nederland verschillen mensen links en rechts van het ideologische spectrum niet van elkaar wat betreft de mediabron waartoe zij zich het vaakst wenden. Zowel die aan de linker- als de rechterkant hebben de meeste kans om de Nederlandse Publieke Omroep (NPO) als hun belangrijkste nieuwsbron te noemen, gevolgd door NU.nl.

Nederlandse volwassenen in het ideologische spectrum delen over het algemeen dezelfde belangrijkste nieuwsbron

% volwassenen in Nederland dat elk nieuwsmedium als hun belangrijkste nieuwsbron noemt

Opmerking: Er worden alleen bronnen weergegeven die door 5% van volwassenen of meer genoemd worden. Respondenten werden gevraagd om het nieuwsmedium te noemen dat ze het meeste voor nieuws gebruiken. Voor deze analyse werden belangrijke kanalen of merken gegroepeerd in de grotere nieuwsorganisaties ervan. In Nederland bijvoorbeeld, wordt de NOS, waarover specifiek wordt gevraagd in een afzonderlijke vraag, gecodeerd als onderdeel van NPO in deze analyse van de belangrijkste nieuwsbron.

Bron: Onderzoek van acht West-Europese landen uitgevoerd tussen 30 oktober en 20 december 2017.

“In West-Europa is de publieke mening ten opzichte van nieuwsmedia meer verdeeld door populistische opvattingen dan links-rechts-ideologie”

PEW RESEARCH CENTER

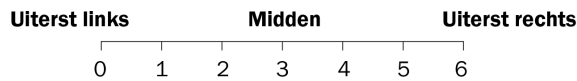
Waar gebruikers de ideologieën van nieuwsmedia plaatsen, aan de rechterkant en aan de linkerkant

Voor veel van de nieuwsmedia in de acht landen geldt dat mensen die een bepaald nieuwsmedium gebruiken als nieuwsbron, vaak geneigd zijn om te denken dat dit nieuwsmedium dichter bij hun eigen links-rechtse ideologische positie staat.

In Nederland geldt dit voor vijf nieuwsmedia waarover gevraagd is: de NOS, RTL, NU.nl, Algemeen Dagblad (AD) en de Volkskrant. Voor deze nieuwsmedia hebben nieuwsgebruikers aan de linker- dan wel aan de rechterkant de neiging om deze dichter bij hun eigen ideologie te plaatsen. Voor één nieuwsmedium - De Telegraaf - zijn nieuwsgebruikers links en rechts van het ideologische spectrum het in het algemeen eens over de plaatsing links-rechts. Joop.nl en GeenStijl zijn niet opgenomen in deze analyse, omdat deze nieuwsmedia onvoldoende voorbeelden van gebruikers aan de linker- of rechterkant hadden om te analyseren.

Ideologische plaatsing van nieuwsmedia in Nederland

Aan de gebruikers van elk nieuwsmedium werd gevraagd om het nieuwsmedium op een schaal van links naar rechts te plaatsen

% van de gebruikers aan de linkerkant en rechterkant dat het nieuwsmedium plaatst op positie ...

de NOS

88% van de volwassenen gebruikt dit nieuwsmedium minstens één keer per week

PLAATSING DOOR:

De Telegraaf

32% van de volwassenen gebruikt dit nieuwsmedium minstens één keer per week

RTL

66% van de volwassenen gebruikt dit nieuwsmedium minstens één keer per week

Algemeen Dagblad

30% van de volwassenen gebruikt dit nieuwsmedium minstens één keer per week

NU.nl

55% van de volwassenen gebruikt dit nieuwsmedium minstens één keer per week

de Volkskrant

23% van de volwassenen gebruikt dit nieuwsmedium minstens één keer per week

Opmerking: Sommige nieuwsmedia zijn niet inbegrepen omdat de steekproefgroottes van het publiek ervan te klein zijn om te analyseren. De plaatsingen links en rechts door gebruikers worden als verschillend beschouwd indien het percentage gebruikers links en rechts het nieuwsmedium aan de linkerkant plaatst (van 0 tot 2), aan de rechterkant (van 4 tot 6), of beide significant verschillend zijn. De enquête heeft de respondenten een reeks vragen gesteld over acht specifieke nieuwsmedia in hun land, die in sommige gevallen deel uitmaken van een grotere nieuwsorganisatie. Daarom kunnen de hier vermelde nieuwsmedia afwijken van de belangrijkste nieuwsmediabronnen die geanalyseerd zijn. In Nederland bijvoorbeeld, vroeg de enquête specifiek naar de NOS, die deel uitmaakt van NPO.

Bron: Onderzoek van acht West-Europese landen uitgevoerd tussen 30 oktober en 20 december 2017.

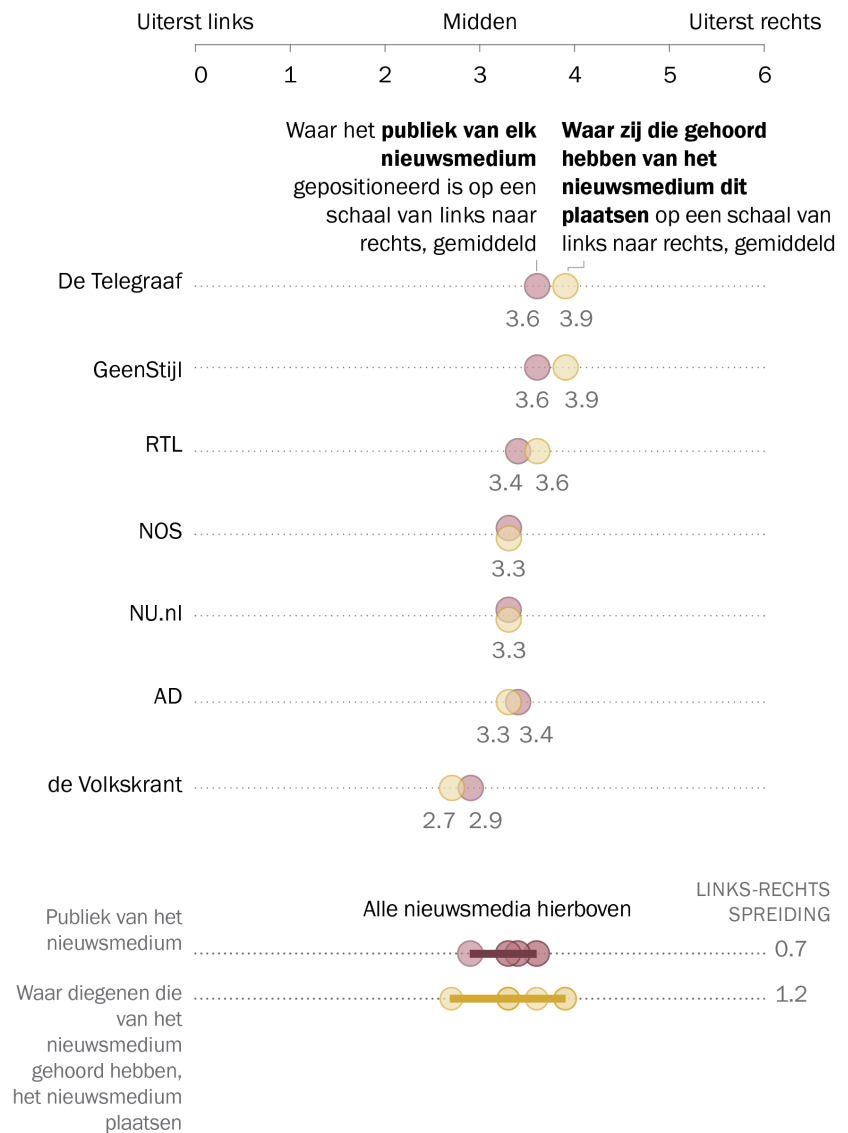
"In West-Europa is de publieke mening ten opzichte van nieuwsmedia meer verdeeld door populistische opvattingen dan links-rechts-ideologie"

Waar het publiek in het algemeen een nieuwsmedium plaatst, verschilt meestal van de werkelijke politieke ideologie van het gemiddelde publiek. Voor elk van de nieuwsmedia die in de enquête worden genoemd, neigt het gemiddelde publiek (gebaseerd op zelf-gerapporteerd gebruik) ernaar om in de buurt van het ideologische centrum te vallen. Mensen die van de verschillende nieuwsmedia hebben gehoord, hebben de neiging om deze meer naar links of rechts te plaatsen dan de feitelijke ideologische positie van het publiek van deze nieuwsmedia.

Nederland is een kleine uitzondering. Hoewel het publiek van sommige nieuwsmedia zich in de buurt van het ideologische centrum bevindt, hebben mensen die van deze nieuwsmedia gehoord de neiging om het iets meer naar rechts te plaatsen. De Telegraaf heeft bijvoorbeeld een publiek dat ongeveer in het midden van het links-rechts-spectrum zit (3,6 op de schaal van 0 tot 6), maar wanneer wordt gevraagd het nieuwsmedium op dezelfde links-rechts-schaal te plaatsen, plaatsen mensen die van De Telegraaf hebben gehoord deze verder naar

Nederlandse volwassenen denken dat sommige nieuwsmedia in Nederland meer partijgebonden zijn dan wat het gemiddelde publiek ervan eigenlijk is

Gemiddelde plaatsing van het publiek van elk nieuwsmedium op een schaal van 0 tot 6 van links naar rechts in vergelijking met waar diegenen die van het nieuwsmedium hebben gehoord deze op dezelfde schaal plaatsen

Opmerking: Het publiek van een nieuwsmedium wordt gedefinieerd als respondenten die zeggen dat ze regelmatig nieuws uit dat nieuwsmedium halen. De enquête heeft de respondenten een reeks vragen gesteld over acht specifieke nieuwsmedia in hun land, die in sommige gevallen deel uitmaken van een grotere nieuwsorganisatie. Daarom kunnen de hier vermelde nieuwsmedia afwijken van de belangrijkste nieuwsmediabronnen die geanalyseerd zijn. In Nederland bijvoorbeeld, vroeg de enquête specifiek naar de NOS, die deel uitmaakt van NPO. Joop.nl is niet opgenomen omdat de steekproefgrootte van het publiek te klein is om te analyseren. Links-rechts spreiding is het verschil tussen het meest linkse nieuwsmedium en het meest rechtse nieuwsmedium.

Bron: Onderzoek van acht West-Europese landen uitgevoerd tussen 30 oktober en 20 december 2017.

“In West-Europa is de publieke mening ten opzichte van nieuwsmedia meer verdeeld door populistische opvattingen dan links-rechts-ideologie”

rechts (op 3,9). Andere nieuwsmedia tonen echter maar een klein verschil. Het Algemeen Dagblad heeft een publiek in de buurt van het ideologische midden (3,4 op de schaal van 0 tot en met 6) en mensen die van het AD hebben gehoord, plaatsen het ook in de buurt van het midden van het links-rechts-spectrum (op 3,3).

Vertrouwen in nieuwsmedia

In zeven van de acht ondervraagde landen is de door de overheid gefinancierde nieuwsorganisatie het meest vertrouwde nieuwsmedium in elk land. Dit is het geval in Nederland, waar een meerderheid van de volwassenen (89%) zegt de publieke nieuwsorganisatie de NOS te vertrouwen.

In Nederland vertrouwt een grote meerderheid de publieke nieuwsorganisatie

% volwassenen in Nederland dat elke nieuwsbron over het algemeen vertrouwt of wantrouwt

Opmerking: Mensen die zeiden dat ze nog nooit van een nieuwsmedium hadden gehoord of weigerden te reageren op de vraag of ze nieuws van een nieuwsmedium ontvangen, zijn hier gegroepeerd onder "Kent nieuwsbron niet". Respondenten werden gevraagd naar acht specifieke nieuwsmedia, die in sommige gevallen deel uitmaken van een grotere nieuwsorganisatie. In Nederland vroeg de enquête specifiek naar de NOS, onderdeel van NPO. Publieke omroep is **vetgedrukt**.

Bron: Onderzoek van acht West-Europese landen uitgevoerd tussen 30 oktober en 20 december 2017.

"In West-Europa is de publieke mening ten opzichte van nieuwsmedia meer verdeeld door populistische opvattingen dan links-rechts-ideologie"

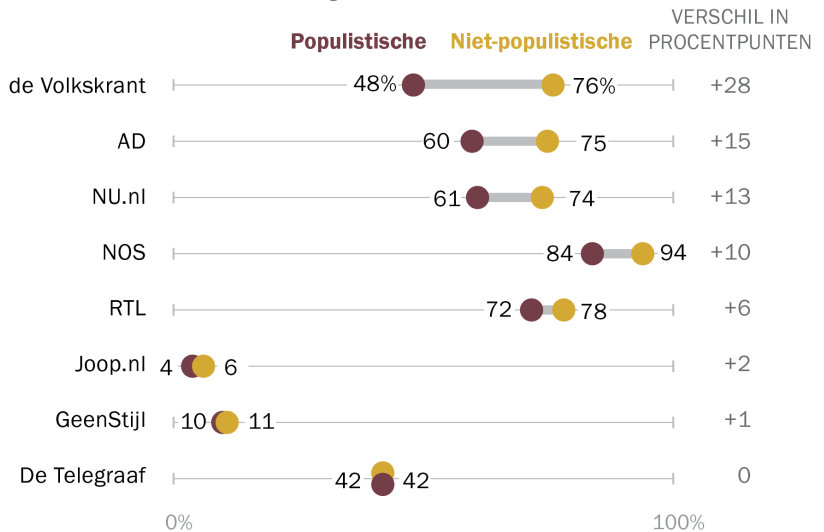
PEW RESEARCH CENTER

Net als bij het vertrouwen in de nieuwsmedia in het algemeen, hangt het vertrouwen in specifieke nieuwsmedia af van populistische voorkeuren, en geven degenen met populistische opvattingen aan minder vertrouwen te hebben dan degenen die die niet hebben.

Nederland is geen uitzondering. Mensen met populistische opvattingen zijn bijvoorbeeld 28 procentpunten minder geneigd dan degenen met niet-populistische meningen om te zeggen dat ze de Volkskrant vertrouwen. Als het gaat om links-rechtse ideologische verschillen, zijn degenen die zich rechts op de ideologische schaal van 0 tot 6 plaatsen 16 procentpunten minder geneigd dan mensen aan de linkerkant om de Volkskrant te vertrouwen.

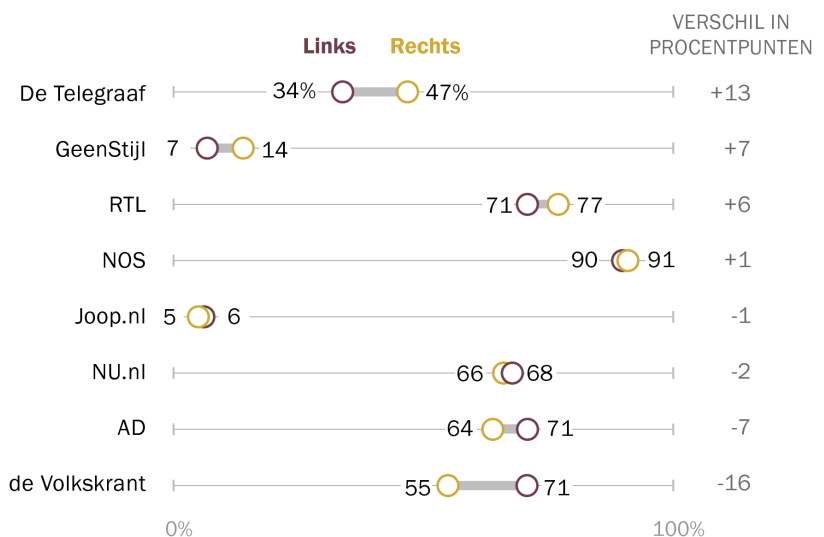
In Nederland vertrouwen mensen met populistische opvattingen minder op nieuwsmedia dan mensen zonder dergelijke opvattingen

% volwassenen in Nederland dat ___ zienswijzen heeft en elk nieuwsmidium over het algemeen vertrouwt

Vertrouwen is minder verdeeld over het links-rechts-spectrum

% van de volwassenen in elke ideologische groep dat doorgaans elk nieuwsmidium vertrouwt

Opmerking: Respondenten worden geclassificeerd als het hebben van populistische zienswijzen indien zij antwoordden: "De meeste volksvertegenwoordigers geven niet om de mening van mensen zoals ik" en "Gewone mensen zouden beter zijn dan volksvertegenwoordigers in het oplossen van de problemen van het land." Respondenten werden gevraagd naar acht specifieke nieuwsmedia, die in sommige gevallen deel uitmaken van een grotere nieuwsorganisatie. In Nederland vroeg de enquête specifiek naar de NOS, onderdeel van NPO.

Bron: Onderzoek van acht West-Europese landen uitgevoerd tussen 30 oktober en 20 december 2017.

"In West-Europa is de publieke mening ten opzichte van nieuwsmedia meer verdeeld door populistische opvattingen dan links-rechts-ideologie"

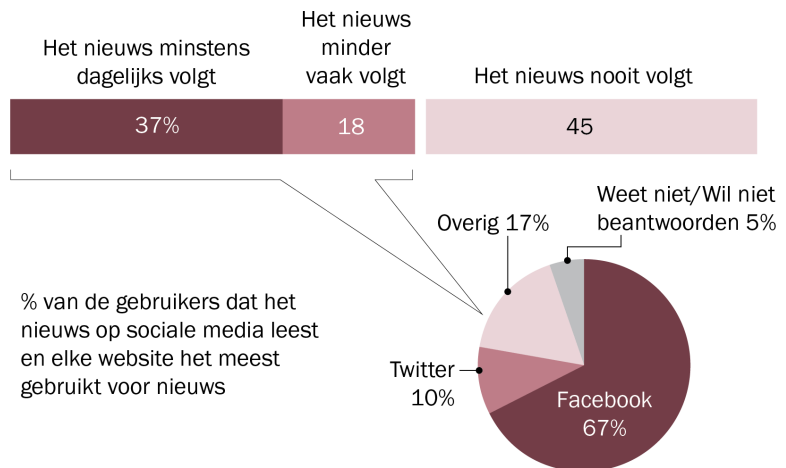
Het gebruik van sociale media en zienswijzen

Veel mensen in West-Europa volgen het nieuws via sociale media, waarbij Facebook wordt aangehaald als het meest gebruikte platform voor nieuws.

In Nederland volgt 55% van de volwassenen het nieuws via sociale media, waarvan 37% het nieuws *dagelijks* op sociale media volgt. Facebook is het meest gebruikte sociale netwerk voor nieuws. In Nederland volgen jongeren (van 18 tot 29 jaar) vaker dagelijks het nieuws op sociale media dan degenen van 50 en ouder (55% versus 24%).

De meerderheid van de Nederlandse volwassenen volgt het nieuws via sociale media, voornamelijk op Facebook

% van de volwassenen in Nederland dat ___ via sociale media

Opmerking: "Overig" omvat sociale-mediasites die door 5% of minder respondenten in alle onderzochte landen worden genoemd. Percentages zijn bij elkaar opgeteld mogelijk geen 100 vanwege afronding.

Bron: Onderzoek van acht West-Europese landen uitgevoerd tussen 30 oktober en 20 december 2017.

"In West-Europa is de publieke mening ten opzichte van nieuwsmedia meer verdeeld door populistische opvattingen dan links-rechts-ideologie"

PEW RESEARCH CENTER

Ongeveer de helft of meer van de mensen in elk van de acht ondervraagde landen die sociale media voor hun nieuwsvoorziening gebruiken, zegt bekend te zijn met de bronnen die ze op sociale media zien. Toch zeggen grote minderheden dat ze meestal geen aandacht schenken aan de nieuwsbronnen die ze daar tegenkomen.

Nieuwsconsumenten op sociale media in Nederland zijn vergelijkbaar met andere West-Europeanen - 56% is bekend met de nieuwsbronnen die ze vinden op sociale media, maar ongeveer een derde let daar niet op de bronnen.

Ongeveer een derde van de Nederlandse volwassenen die het nieuws op sociale media volgt, let daar niet op de bronnen

% van de nieuwsgebruikers van sociale media in Nederland dat zegt dat het meeste nieuws dat ze op sociale media zien, afkomstig is van nieuwsbronnen waar ze ...

Opmerking: "Weet niet" antwoorden worden niet getoond. Vraag gesteld: "Komt het nieuws dat u op social media ziet voornamelijk uit bronnen waar u bekend mee bent, bronnen waar u niet bekend mee bent of let u niet op de bron?"
Bron: Onderzoek van acht West-Europese landen uitgevoerd tussen 30 oktober en 20 december 2017.

"In West-Europa is de publieke mening ten opzichte van nieuwsmedia meer verdeeld door populistische opvattingen dan links-rechts-ideologie"

PEW RESEARCH CENTER

Lees meer

Deze tekst is vertaald van het Engels naar het Nederlands.

Een [samenvatting van de bevindingen uit het volledige rapport](#) is online beschikbaar in het Nederlands. Het [volledige rapport](#) en de [methodologie](#) zijn ook online beschikbaar in het Engels.

Als u deze informatie online in het Nederlands en het Engels wilt bekijken, evenals gegevens over de zeven andere West-Europese landen die in het onderzoek zijn opgenomen in het Engels en in de primaire taal van elk land, gaat u naar:

<https://pewrsr.ch/NetherlandsNewsAttitudes>.